

TARİH :04.01.2022

SİRKÜLER: 2022/3: İhracat Bedellerinin %25'ini Banklara Satılması Zorunluluğu Getirildi

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararı yürürlüğe koyan 89/14391 sayılı kararın 8. Maddesine göre ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir. Bakanlık bu yetkisine istinaden 05.09.2018 tarihli Resmi Gazetede İhracat Bedelleri Hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliği yayınlamış olup, bu tebliğin 12.maddesine göre de tebliğin uygulamasına yönelik Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar Merkez Bankasınca ilan edilmektedir. Merkez Bankası da yayınlamış olduğu İhracat Genelgesinde 2018-34/48 sayılı Tebliğdeki düzenlemelere dair usul ve esasları açıklamıştır. Bu genelgede Bakanlığın yazılarına istinaden Merkez Bankası tarafından değişiklikler yapılmaktadır. Son olarak İhracat Genelgesine "İhracat Bedellerinin Merkez Bankasına Satışı" başlıklı tam metni aşağıda yer alan Ek Madde 1 eklenmiştir.

"EK MADDE 1 – (1) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren İBKB'ye veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinin %25'i İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılır. Bu bedeller bankaca Merkez Bankası tarafından ilan edilen ve işlem günü için geçerli döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılır ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılır. Söz konusu tutarın tam karşılığı banka tarafından ihracatçıya Türk parası olarak ödenir."

Yukarıda metnine yer verilen Ek 1.maddenin uygulanmasına yönelik olarak da "*İhracat Genelgesinin Ek 1 İnci Maddesi Kapsamında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına Yapılacak Döviz Satışına İlişkin Uygulama Talimatı*" yayımlanmıştır. Söz konusu talimat kapsamında yapılacak işlemler özet olarak aşağıdaki gibi olup, **yapılan düzenlemelerden süresi içerisinde yurda getirilerek İhracat Bedeli Kabul Belgesine (İBKB) veya Döviz Alım Belgesine (DAB) bağlanması gereken ihracat bedellerinin %25'inin bankalara satılması gerektiği anlaşılmaktadır.**

- (1) İhracat Genelgesine göre İBKB veya DAB'a bağlanan **ihracat bedeli dövizin %25'i**, İBKB veya DAB'ın düzenlendiği tarihteki **işlem kuru üzerinden** Merkez Bankasına satılmak üzere İBKB veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılacaktır.
- (2) Banka nezdinde Merkez Bankası adına ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini hesaplar açılacaktır ve bankanın Uygulama Talimatı kapsamında satın aldığı dövizler saat 17:00'ye kadar Merkez Bankasına bildirilerek toplu bir şekilde söz konusu hesaplara aktarılacaktır.
- (3) Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizlere ilişkin dekont, ekstre ve benzeri belgeler ile bilgiler ve döviz alış yapılan tutarlara ait bilgiler **bankalarca** talimat eki Ek-1'de yer alan bildirim formuna uygun olarak Merkez Bankasına aynı gün elektronik ortamda bildirilecektir.
- (4) Banka tarafından Merkez Bankasının hesabına aktarılan dövizler, Merkez Bankasınca işlem kuru üzerinden satın alınacaktır.
- (5) Döviz alış işlemleri karşılığı Türk lirası tutarları Merkez Bankasınca bankanın EFT merkezine masrafsız olarak gönderilecektir.
- (6) Saat 17:30'a kadar sonuçlandırılmayan işlemler için ise Türk lirası tutarlar bankanın Merkez Bankası nezdindeki zorunlu karşılık hesabına aktarılacaktır.
- (7) Uygulama Talimatı kapsamında bir gün valörlü olarak transfer edilecek döviz tutarlarına ilişkin bankanın kendi muhabetine göndereceği döviz transferlerinde; MT202'nin 21. Alanına "CIRCULAR", 72. alanına "/BNF/... (Firma Unvanı) EXPORT CIRCULAR ADD.ART.1 REF:.....

IBAN:..... (söz konusu işlemler için Merkez Bankası nezdinde açılacak hesaba ilişkin IBAN bilgisi)" ve MT202'nin 58. alanına "TCMBTR2A" açıklamaları yazılacaktır.

- (8) Banka tarafından yapılan döviz transferlerine ilişkin tüm masraflar, aylık olarak toplu bir şekilde banka tarafından gönderilen MT291 mesajına istinaden ödeme gününde saat 11:00'de Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz alış kuru üzerinden, takip eden ayın son iş gününe kadar Merkez Bankası'nca Türk lirası olarak ödenecektir.

İhracat Genelgesi'nin 8. Maddesine göre, özelliği olan ihracat için 7'nci maddedeki ihraç tarihleri ve süreler saklı kalmak kaydıyla, ihraç edilen malın bedelinin yurda getirilerek, fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde İBKB veya DAB düzenlenmesi zorunludur. Buna göre, yukarıda belirtilen %25 oranındaki ihracat bedelinin bankaya satış zorunluluğu, ihracat bedelinin geliş tarihinde değil, İBKB veya DAB düzenlenme tarihinde doğmaktadır.

İhracat genelgesine göre ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden İBKB veya DAB'a bağlanan ihracat bedeli dövizler bu Uygulama Talimatı kapsamındadır.

Uygulama talimatı 03.01.2022 tarihinde yürürlüğe girmiş olduğundan, %25 bankaya satış zorunluluğunun bu tarihten itibaren İBKB veya DAB'a bağlanan ihracat bedellerinde uygulanacağı anlaşılmaktadır.